

Magazine on *Low External Input Sustainable Agriculture*
Compilation of selected translated articles into *Kannada*

ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಕರಗಳ ಮಿತ ಬಳಕೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಕುರಿತ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್.
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಆಯ್ದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನ

 LEIS
INDIA
ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ
ವಿಶೇಷ ಕನ್ನಡ ಸಂಚಿಕೆ

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ

ವಿಶೇಷ ಕನ್ನಡ ಸಂಚಿಕೆ

ಮಾರ್ಚ್ 2015, ಸಂಚಿಕೆ 1

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು 'ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ' ಆಂಗ್ಲ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಆಯ್ದ ಲೇಖನಗಳ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ವಿಳಾಸ: ಎ.ಎಂ.ಇ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ನಂ.204, 100 ಫ್ಲೀಟ್ ರಿಂಗ್‌ರೋಡ್
ಮೂರನೇ ಫೇಸ್
ಬನಶಂಕರಿ ಎರಡನೇ ಬ್ಲಾಕ್
ಮೂರನೇ ಸ್ಟೇಜ್
ಬೆಂಗಳೂರು 560085
ದೂರವಾಣಿ+91-080-26699512
26699522

ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ +91-080-26699410
ಈ ಮೈಲ್: leisaindia@yahoo.co.in

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ

'ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ' ಆಂಗ್ಲ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಎ.ಎಂ.ಇ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಇಳಿಯ (ILEIA) ಸಂಸ್ಥೆ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿ

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕ : ಕೆ.ವಿ.ಎಸ್.ಪ್ರಸಾದ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕಿ : ಟಿ.ಎಂ.ರಾಧಾ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ಮಿತ್ರಮಾಧ್ಯಮ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಅರಣ್ಯಕುಮಾರ ಶಿವರಾಯ

ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

ರುಕ್ಮಿಣಿ ಜಿ.ಜಿ.

ಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ

ಬೇಳೂರು ಸುದರ್ಶನ

ಮುದ್ರಣ

ಸ್ಟಾನ್ ಪ್ರಿಂಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುಖಪುಟ ಚಿತ್ರ

ಕೋನೋ ವೀಡರ್ ಬಳಸಿ ಕಳೆಕೀಳುತ್ತಿರುವುದು

ಚಿತ್ರ ಸೌಜನ್ಯ: ಎ.ಎಂ.ಇ.ಎಫ್

ಲೀಸಾ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್

ವಿವಿಧ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕನ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಆಫ್ರಿಕನ್, ಬ್ರೆಜಿಲಿಯನ್ ಮತ್ತು ಜೈನೀಸ್ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್

ಇತರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಹಿಂದಿ, ಒರಿಯಾ, ಮರಾಠಿ, ಪಂಜಾಬಿ, ತಮಿಳು ಮತ್ತು ತೆಲುಗು

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಲೇಖಕರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನಗಳ ಪಡಿಯಚ್ಚನ್ನು ಮಾಡಿ ಇತರ ಓದುಗರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆ.

ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಎ.ಎಂ.ಇ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತ.

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ.

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಮಾರ್ಚ್ 2015ರ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಓದುಗರನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಬಗೆಗಿನ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ, ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲಿದೆ. ಎಸ್.ಆರ್.ಐ. ತತ್ವಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು (ಎಸ್.ಎಸ್.ಐ) ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮಿತ ಬಳಕೆ, ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಐಸಿಟಿ ಆಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಹಾಗೂ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕುಟುಂಬ ಕೃಷಿ, ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಚೋಡಣೆ ಮೂಲಕ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು - ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಲೇಖನಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಈ ಲೇಖನಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಹ ಕೃಷಿಕ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು ಇಷ್ಟವಾದರೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರ ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸವನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ಅವರಿಗೂ ನಾವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

- ಸಂಪಾದಕರು

ಲೀಸಾ LEISA

www.leisaindia.org

ಲೀಸಾ (LEISA)ವು ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಕರಗಳ ಮಿತ ಬಳಕೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ಕುರಿತಾಗಿದೆ.ಇದು ಪಾರಿಸರಿಕವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ವರಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ ರೈತರಿಗೆ ಇರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಲೀಸಾವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಹಿತ ಬಳಕೆಯ - ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ ಬಾಹ್ಯ ಒಳಸುರಿಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಬಳಕೆಯ - ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಮೌಲ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮೂಲವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ರೈತರನ್ನು ಸಬಲರನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದೆ.ಲೀಸಾವು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಿಸುವ ಕೃಷಿಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಭಾಗೇದಾರಿ ವಿಧಾನಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಲೀಸಾವು ದೇಶ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಿಳಿತಗೊಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕುರಿತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಯಸುತ್ತದೆ. ಲೀಸಾವು ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ; ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಂದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಎ ಎಂ ಇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

www.amefound.org

ಎ ಎಂ ಇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಬೇಸಾಯದ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ, ಕೃಷಿಕರ ಅರಿವನ್ನು ಸಿರಿವಂತಗೊಳಿಸುವ,ಅಭ್ಯುದಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಆರೆ ಒಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲಿ ಪಾರಿಸರಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸ್ತರು

ಚೇರ್ಮನ್ : ಶ್ರೀ ಚಿರಂಜೀವಿ ಸಿಂಗ್, ಐ.ಎ.ಎಸ್. (ನಿ.)

ಖಜಾಂಚಿ : ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ಶಿವರಾಂ,

ಸದಸ್ಯರು : ಡಾ.ಆರ್.ದ್ವಾರಕೀನಾಥ್ ಡಾ.ವಿಠಲ ರಾಜನ್, ಡಾ.ಎಂ.ಮಹಾದೇವಪ್ಪ, ಡಾ.ಎ.ರಾಜಣ್ಣ, ಡಾ.ಎನ್.ಜಿ.ಹೆಗಡೆ, ಡಾ.ಟಿ.ಎಂ. ತ್ಯಾಗರಾಜನ್, ಪ್ರೊ.ವಿ.ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ.

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು: ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿ.ಎಸ್. ಪ್ರಸಾದ್

ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ MISEREOR

www.misereor.org

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಟನೆ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್‌ನ್ನು ಜರ್ಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಬಿಶಪ್‌ರು ಇಸವಿ 1958ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ಆಫ್ರಿಕ, ಏಷಿಯಾ, ಹಾಗೂ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ವಚನಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮ, ಪರಂಪರೆ ಅಥವಾ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಾನವ ಜೀವಿಗೂ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್‌ನ ಸಹಕಾರ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಬಡವರು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲರಹಿತರು ನಡೆಸುವ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ಬೆಂಬಲ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪಾಲುದಾರರ ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಔರ್ಬಿ-ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಪಾಲುದಾರರು ಸಹಾಯಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ತನ್ನ ಪಾಲುದಾರರೊಡಗೂಡಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಕ್ರಾಂತಿ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ

■ ಅನಿಲ್‌ಕುಮಾರ್ ವರ್ಮಾ

ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಹಕಾರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವು 'ಕ್ರಾಂತಿ'ಯಾಗಿ ಬದಲಾದಾಗ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಹಾರ ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿಸಿದೆ.

4

ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಳವಡಿಕೆ

■ ಎಸ್.ಸುಭಾಷಿಣಿ, ಕೆ.ಪೆರುಮಾಳ್, ಕೆ.ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮತ್ತು ಎ.ವಿ.ಬಾಲಸುಬ್ರಮಣ್ಯನ್

ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ರೈತರು ಭತ್ತದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಳಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ರೈತರು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

7

ದೇವ್‌ಪಲ್ಲಿ: ಬುಡಕಟ್ಟು ರೈತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ

■ ರಾಘವೇಂದ್ರ ದುಬೆ, ಅರವಿಂದ ಪಟೇಲ್, ಎ.ಕೆ.ಚೌರಾಸಿಯಾ ಮತ್ತು ಮೀನಾ ಗೋಖಲೆ

ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂದು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಹಣ ನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

9

ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆಯ ಸವಾಲು

■ ನಿತ್ಯ ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿ ಘೋಷ್ಣೆ

ಸಂವಹನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸೆಲ್‌ಫೋನ್ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ಗಳೇ ನಮ್ಮ ಆಪ್ತ ಸಂಗಾತಿಗಳು. ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಸಾಗಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಣೆಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿವೆ.

13

ರೈತನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಜಗದಗಲ ಮನ್ನಣೆ

■ ಟಿ.ಜಿ.ಚೇಮ್ಸ್

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಏಲಕ್ಕಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇನೋ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಕರ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಏನೋ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿನೂತನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕಿಗೆ ಹೊಳಪೊಡುವ ಯಂತ್ರವೂ (ಏಲಕ್ಕಿ ಪಾಲಿಶಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್) ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಬಹಳಷ್ಟು ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

18

ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಕ್ರಾಂತಿ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ

■ ಅನಿಲ್‌ಕುಮಾರ್ ವರ್ಮಾ

ಗಯಾದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಹಿಳೆಯರು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಹಕಾರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವು 'ಕ್ರಾಂತಿ'ಯಾಗಿ ಬದಲಾದಾಗ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಹಾರ ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದ ಗಯಾಕ್ಕೆ ನಾನು 2007ರಲ್ಲಿ ರೈತಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ SRI ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ರೈತರಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾದೆ. ಬೋಧಗಯಾದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಶೇಖವಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದ SRI ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಕಿರುಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ರೈತರಲ್ಲಿದ್ದ ಜ್ಞಾನಮಟ್ಟ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು, 'ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೂರ್ಖರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ನಾವು ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಎನ್ನುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿ ತೆರಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಂತಿ ದೇವಿ ಎಂಬ ಮಹಿಳೆ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಕನಿಕರ ತೋರುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ SRI ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳು ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಂದ

ಸಾಕಷ್ಟು ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಯಾವಾಗ ಅವಳು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ (9ಟನ್/ಒಂದು ಬೆಳೆಗೆ) ಪಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳೋ ಆಗ ವಾರಗಯ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲಾಗತೊಡಗಿತು.

ಶೇಖವಾರ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಕುಂತಿದೇವಿಯನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಗಯಾದಲ್ಲಿನ ನೂರಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ SRI ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆ ನಳಂದಾದ 25 ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡರು. ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ (ದ ಫಾರ್ಮ್‌ಸೈನ್ಸ್ ಸೆಂಟರ್ ಅಥವಾ ಕೆ ವಿ ಕೆ) - ಬಿಹಾರ್ ಕೃಷಿವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ) ದ ಸಂಶೋಧಕರು ಈ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ (ATMA)ದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಭೇಟಿನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಇಳುವರಿ(12ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೃಷಿನಿರ್ದೇಶಕರು ಸ್ವತಃ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರು.

ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆ ತಂದರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರನ್ನು ಈ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯತ್ತ ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ರೈತರಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2000ದಷ್ಟು ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಗಳಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 5000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪಾಟನಾದಲ್ಲಿನ 'ಬಿಹಾರ್ ರೂರಲ್ ಲೈವ್ಲಿಹುಡ್ ಪ್ರೋಮೋಷನ್ ಸೊಸೈಟಿ' (BRLPS-ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ)ಯ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಲಂದಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಜಿಲ್ಲಾಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಅವರ ಅಪಾರವಾದ ಕೊಡುಗೆಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಎರಡೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'PRADAN' ರೈತರಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ (ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ) ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಬಗೆಗಿನ ಗೀತೆಗಳು, ನಾಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಮ್ಮಿಲನ(ಗೆಟ್-ಟುಗೆದರ್) ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಕ್ರಾಂತಿಮಾಡಿದ ರೈತರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಕಿಸಾನ್ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡ ತೊಡಗಿದರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಗಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. 2012-13ರಲ್ಲಿ PRADAN, 9 ವಿವಿಧ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಬಿಹಾರ್‌ನ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸುಮಾರು 25000 ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಇದರ ಮಾಹಿತಿ ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು.

SWI ಗೋಧಿಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಡೆಗೆ

2008-2009ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ PRADANಗೆ ATMAದಿಂದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಾಯಧನ ಒದಗಲು ಆರಂಭವಾಯಿತು. BRLPS ನ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ 278 ರೈತರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಗಯಾ ಮತ್ತು ನಳಂದಾದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಫಲಿತಾಂಶ ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ದೊರೆಯಿತು. ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಕೂಲಿಕಾರ್ಮಿಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆದರದೆ ರೈತರು ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರೈತರು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು,

ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ (ICAR) ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಟಿ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ - ನವದೆಹಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಅವರು BRLPS ನಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತವಾದ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರೈತ ಮಹಿಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅವರು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರಿಂದ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಭತ್ತದ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಗೋಧಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಬಗೆಗಿನ ಕೆಲವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. 2009-10ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15000 ಹೊಲಗಳು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಇತರ ಕ್ರಮಗಳು

2008-09ರಲ್ಲಿ PRADAN, ಟಾಟಾ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಡೈವರ್ಷನ್ ಬೇಸ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ (DBI) ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಗಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬದನೆಕಾಯಿ, ಟೊಮ್ಯಾಟೋ, ಹಾಗಲಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೆಣಸು ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಯಿತು. ಇದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಶೋಧಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. ಇದನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್‌ನ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಫಿಲಿಫೈನ್ಸ್‌ನ IRRIN ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆಗಮಿಸಿದರು. ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಮತ್ತು ಡಿ ಬಿ ಐ ನಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಗಯಾದ DRDAN ನಿರ್ದೇಶಕರು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು.

2009-10ರಲ್ಲಿ ATMA ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು PRADAN ಗೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದರ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು (ಉದಾ: ಫ್ಲೀಟ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮತ್ತು ಭರತ್‌ಪುರ್-ರಾಜಸ್ಥಾನ್‌ನ ಡೈ-ರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ರಿಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್). SRI ರೇಪ್‌ಸೀಡ್ ಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿತು ಮತ್ತು PRADANಗೆ ಗಯಾದ 11 ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಫಾರ್ಮ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿತು.

2012ರಲ್ಲಿ ನಾವು ರೂಟ್ ಇಂಟೆನ್ಸಿಫಿಕೇಶನ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಗೆಣಸು ಬೆಳೆಯಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದೆವು.

ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಯ ಇಳುವರಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಮುಂದಾದರು.

ವಿವಿಧರೀತಿಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ನಮಗೆ ಸವಿವರವಾಗಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ನ ಮೂಲತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ - ಶ್ರೀ ಪದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ 'ಶ್ರೀ ವಿಧಿ'ಯು ಬಿಹಾರ್‌ನ ಗ್ರಾಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ ಪದವಾಗಿ ಬಳಕೆ-ಯಾಗತೊಡಗಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

2008-09ರಲ್ಲಿ ಪಾಟ್ನಾದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ-ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಬಿಹಾರದ ಆಗಿನ ಕೃಷಿ ಸಚಿವೆ ಡಾ.ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣು ಕುಮಾರಿ ಕುಸ್ವಾಹ್ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ರೈತರ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪ್ರಯೋಗ ಕುರಿತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದರು.

2009ರ ಆರಂಭದ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ರೈತರನ್ನು ಕಿಸಾನ್ ಮಹಾಪಂಚಾಯತ್‌ಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಿತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರು, ಇತರ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು 2500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಹ್ವಾನಿತರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾರತಿ ದೇವಿ (18.1ಟನ್/ಕಟಾವು ಇಳುವರಿ ಗಳಿಸಿದವರು) ಯವರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆಯೋಜಕರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅವರು ಆಯೋಜಕರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯಾವಕಾಶ ನೀಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಭಾರತಿ ದೇವಿಯವರು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಸಭಿಕರಲ್ಲರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಲ್ಲಿ BRLPS ಮಹಿಳಾ ಸ್ವ-ಸಹಾಯಸಂಘಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ಆ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಸ್ಟಾಲ್‌ನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸ್ಟಾಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ರೈತರೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು. ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅವರು, 'ಇಸ್ ಸೆ ಖಾದ್ಯ ಸಮಸ್ಯಾ ಕ ಹಲ್ ಹಿ ನಿಕಲ್ ಆಯೇಗೆ' 'ಅಂದರೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಿಹಾರದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯಲಿದೆ' ಎಂದು ಭರವಸೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಅಧಿಕಪ್ರಮಾಣದ ಬಿತ್ತನೆ

2010-11ರಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕೃಷಿ ಸಚಿವೆ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣು ಕುಮಾರಿ ಕುಸವಾಹ್‌ರೊಂದಿಗೆ ಗಯಾಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಶೇಖ್‌ವಾರದ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಅವರ ಭೇಟಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರೈತರೊಂದಿಗಿನ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ (ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಕಮಿಷನರ್) ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವಂತೆಯಾಯಿತು. ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಿತ್ತನೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ರೈತರಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರವು ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು PRADANಗೆ ನಿಮಂತ್ರಣ ನೀಡಿತು.

ನಾವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ, ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದವು. 2009-10ರಲ್ಲಿ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯ ಅನುಭವವಾಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವು 2011ನ್ನು 'ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ವರ್ಷ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದು, ಮತ್ತು ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಲಾಭಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 'ಶ್ರೀ ಕ್ರಾಂತಿ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದು.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸರ್ಕಾರಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮುದ್ರಿತ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿತು. 2011ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾಟ್ನಾದ ಎಸ್. ಕೆ. ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಅವರು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 350000ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಗುರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಆಶಯವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡರು. ಡಾ. ಆರ್.ಕೆ.ಸೊಹಾನ್, ಬಿಹಾರ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ ಮತ್ತು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಟ್ (BAMETI)ನ ನಿರ್ದೇಶಕರು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ಬಿಹಾರ್‌ನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದರು. ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬಿತ್ತನೆಯ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದವು. ಜಯಜೀತ್‌ಕುಮಾರ್, ಭಾರತಿ ದೇವಿ ಮತ್ತು ಸುನಿತಾ ದೇವಿ ಎಂಬ ರೈತರು ಪಟ್ನಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

2011-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 26000 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸುಮಾರು 335000 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಬಿಹಾರ್‌ನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆ 4.6 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ನಿಂದ 7.2ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಈ ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿತ್ತು. ನಲಂದಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದರ್ವೇಸ್‌ಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಒಬ್ಬರೈತ 22.4ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟು ದಾಖಲೆಯ ಇಳುವರಿ ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ 2013 ಜನವರಿ 15ರಂದು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ 'ಕೃಷಿ ಕರ್ಮನ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಬಿಹಾರದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಸಚಿವರಿಗೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶಂಸಿಸಲೇಬೇಕು.

■ Anil Kumar Verma

Preservation and Proliferation of Rural Resources and Nature (PRAN)

PRADAN

Road No.6, East Shastri Nagar

Sikariya More, Gaya – 823 001

Bihar

E-mail: gaya@pradan.net; anilverma@pradan.net

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ, ಸಂಪುಟ 15, ಸಂಚಿಕೆ 1, ಮಾರ್ಚ್ 2013

ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಳವಡಿಕೆ

■ ಎಸ್.ಸುಭಾಷಿಣಿ,
ಕೆ.ಪೆರುಮಾಳ್, ಕೆ.ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ,
ಮತ್ತು ಎ.ವಿ.ಬಾಲಸುಬ್ರಮಣ್ಯನ್

ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ರೈತರು ಭತ್ತದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಳಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ರೈತರು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಳೆದ ಐವತ್ತುವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು 2.8 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಂದ 2.1 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟು ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಆಹಾರದ ಪೂರೈಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ (ಸಿಸ್ಟಮ್ ಆಫ್ ರೈಸ್ ಇಂಟೆನ್ಸಿಫಿಕೇಷನ್) ವಿಧಾನ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸಿದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಧಾನವು ಕಡಿಮೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳು, ಕಡಿಮೆ ನೀರು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ದೇಸೀ ತಳಿಯ ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಬಹಳಷ್ಟು ದೇಸೀ ತಳಿಯ ಬೀಜಗಳು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ದೇಸೀ ಬೀಜಗಳು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಕೀಟಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರೋಗಗಳಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಈ ದೇಸೀ ತಳಿಯ ಬೀಜಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೀಜಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 'ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯನ್ ನಾಲ್ಡ್ ಸಿಸ್ಟಮ್' (CIKS) ಎಂಬ ಎನ್ ಜಿ ಓ ಕಳೆದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಳಿಯ ಬೀಜಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೈತರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ದೊರೆಯುವ ಬೀಜಗಳು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಿತಿಶಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಳಸುವಾಗ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೀಜವನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ 2-3 ಕೆ.ಜಿಯಷ್ಟು ಬೀಜವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವುದು (ಬೇರೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 25-30 ಕೆ.ಜಿ) ಸುಲಭವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಹೆಚ್ಚು ಟೆಲ್ಲರ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ

ಸುಲಭವಾಗಿದೆ.

ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. (ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ 8 ಸೆಂಟ್ಸ್‌ನಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಬೇಕಾದರೆ, ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐನಲ್ಲಿ 1 ಸೆಂಟ್). ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪೈರುಗಳು ಮುರುಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತೀರ ಅಪರೂಪ. ಹಾಗೆಂದು ಮುರುಟಿಕೊಂಡರೂ ಅದು ಸಸಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಫಸಲು ಮೂಡಿದ ಮೇಲಷ್ಟೇ. ಇದರಿಂದ ಪೈರಿನ ಸತ್ವಕ್ಕಾಗಲೀ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಧಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೈತರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಕ್ರಿಯರಾದರು. CIKS ನಿಂದ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ರೈತರು 5.5 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. CIKS ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. (ಸರ್ಕಾರದ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನಾ

ದ್ವಿಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರೈತರು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಶ್ಲಾಘನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಚೌಕಪದ್ಧತಿ ಬಳಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ನಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಆರ್ಗ್ಯಾನಿಕ್ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ). ಈ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿತ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯ ಎರಡೆರಡು ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ.

ಅಳವಡಿಕೆಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆ

ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ನ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡಿತು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು 2013ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಪಟ್ಟಣಂನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಸಾಂಬಾ (ಆಗಸ್ಟ್-ಜನವರಿ) ಮತ್ತು ಕುರುವಾಯಿ(ಮೇ-ಆಗಸ್ಟ್) ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐನ ಎಲ್ಲಾ ಏಳು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಫುಲ್ ಅಡಾಪ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದೂ, ಮೂರು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ ಮೀಡಿಯಮ್ ಅಡಾಪ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದೂ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ ಲೋ ಅಡಾಪ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದೂ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ 30ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ರೈತರು (6.67%) ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, 17 ರೈತರು (56.67%) ಮಧ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 11 ರೈತರು (36.67%) ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರು. ರೈತರು ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಐಡಿಯಲ್ (ಆದರ್ಶ) ಅಥವಾ ರೆಕಮೆಂಡೆಡ್ (ಶಿಫಾರಸು) ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: 4 ರೈತರು 2-5ಕೆ.ಜಿ/ಎಕರೆಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರೆ, 15 ರೈತರು 5-15ಕೆಜಿ/ಎಕರೆಗೆ ಬೀಜವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರು. (ಮೊದಲು 25-30ಕೆಜಿ/ಎಕರೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು). ರೈತರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. (ಬಾಕ್ಸ್‌1 ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ)

ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (ಫುಲ್‌ಅಡಾಪ್ಟರ್ಸ್) ರೈತರು ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು 500-600 ಕೆಜಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. (27-35ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು). ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 3500-4000 ರೂಗಳಷ್ಟು ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ (30-35%ವರೆಗೆ). ಮೀಡಿಯಮ್ ಅಡಾಪ್ಟರ್ಸ್ 300-400 ಕೆಜಿ (15-20%) ಮತ್ತು

ಬಾಕ್ಸ್‌1 : ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ಇರುವ ತೊಡಕುಗಳು

- ಬೆಳೆನಷ್ಟದ ಭಯವು ಕಡಿಮೆ ಬೀಜ ಪ್ರಮಾಣ, ಒಂದೊಂದೇ ಸಸಿಗಳ ನಾಟಿ - ಇವುಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ನರ್ಸರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು: ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಟಿನ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸಸಿಗಳು ತೀವ್ರ ಬಿಸಿಲು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಅನುಭವಿ ಕೆಲಸಗಾರರ ಕೊರತೆ.
- ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗ ಬಿಡುವುದೆಂದರೆ ಜಾಗವನ್ನು ಪಾಳು ಬಿಟ್ಟಹಾಗೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ.
- ಕೋನೋ ವೀಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಇರುವ ತೊಡಕು.
- ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
- ನೀರಾವರಿಯು ವಿದ್ಯುತ್ ಅವಲಂಬಿತ; ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಕಷ್ಟ.
- ದ್ವಿಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರೈತರು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಶ್ಲಾಘನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

2000-2500ರೂಗಳಷ್ಟು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಉಳಿಸಬಹುದು. ಲೋ ಅಡಾಪ್ಟರ್ಸ್ 180-240ಕೆಜಿ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು; ಮತ್ತು 1000-1500 ರೂಗಳಷ್ಟು (10-15%) ಉಳಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ರೈತರು ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಅಂಶ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರ

ಆದಾಗ್ಯೂ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರೈತರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದರೆ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಲೆವೆಲಿಂಗ್ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಸ್‌ಆರ್‌ಐ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೆ ಏರಿಸಲು ಅನ್ವೇಷಣಾಕಾರರು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಲ್ಲದೇ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

■ S Subhashini, K Perumal, K Vijayalakshmi and A V Balasubramanian
Centre for Indian Knowledge Systems
No. 30, Gandhi Mandapam Road, Kotturpuram
Chennai - 600085, India.

E-mail: info@ciks.org
Website: www.ciks.org

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ
ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ, ಸಂಪುಟ 15, ಸಂಚಿಕೆ 1, ಮಾರ್ಚ್ 2013

ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂದು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಹಣ ನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ದೇವ್ ಪಸ್ತಿ

ಬುಡಕಟ್ಟು ರೈತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ

■ ರಾಘವೇಂದ್ರ ದುಬೆ, ಅರವಿಂದ ಪಟೇಲ್, ಎ.ಕೆ.ಚೌರಾಸಿಯಾ ಮತ್ತು ಮೀನಾ ಗೋಖಲೆ

ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ರೈತರೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ರೈತರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ದೇವ್ ಪಾಸ್ತಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳದ ಜತೆಜತೆಗೆ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಶೇ.80ರಷ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ, ಕೆಲವೊಂದು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಹೊರತು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅನಿಶ್ಚಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟದಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ರೈತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊರಗಿನ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಅವರು ನಲಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವು ತೀರಾ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು

ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ, ಹಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎನ್‌ಜಿಒಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಒಕ್ಕೂಟ (CBO) ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧನೆ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸಿಬಿಒ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗಂದೇ ದೇವ್ ಪಸ್ತಿ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡದಂತಹ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಂಘಟನೆಯ ಬಲವರ್ಧನೆ

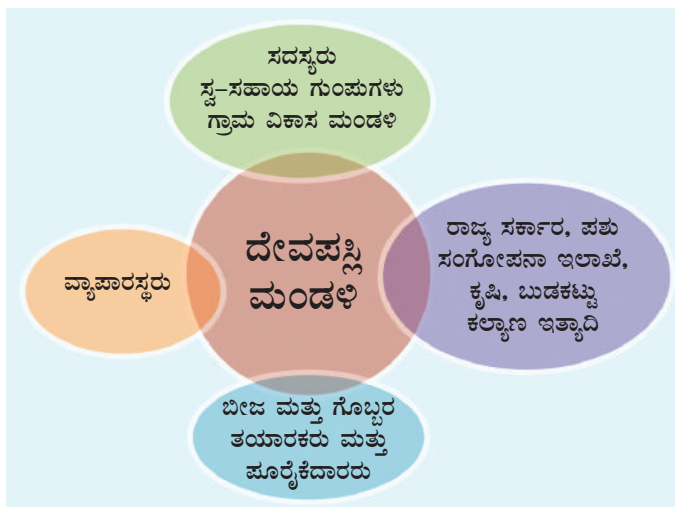
ಭಾರತದ ಆರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ತೀರಾ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತಲೂ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ 33,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಿಎಐಎಫ್ (ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. 1996 ರಿಂದ 2004ರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶುರುವಾದ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿತು. ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಆರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ ಸಹ ಒಂದು. ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಕೊಳ್ಳಲಾದ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಸೂರತ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವಘಡ್ ಮತ್ತು ಭರೂಚಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಾಸ್ಪಾಡ್. ದೇವಘಡ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 13 ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬು, ತಗ್ಗುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಪ್ರದೇಶವೇ ಸಾಕಷ್ಟು

ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 33ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೃಷಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶೇಕಡ 10ರಷ್ಟು ರೈತರು ಮಾತ್ರ ತಮಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಬೆಳೆಯನ್ನು ವರ್ಷವಿಡಿ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚೌಧರಿ, ವಾಸವಾ, ಗ್ಯಾಮಿಟ್ ಮತ್ತು ಕೋಟ್ವಾಲಿಯ ಸೇರಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಜತೆಜತೆಗೆ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಭೂ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ, ಜಾನುವಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾನವ ವಿಕಾಸ ಸಂಘದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಜನ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ 34,660 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿದ್ದು, ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ 23,207 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟಿದ್ದ ಭೂಮಿಯೇಗ ಹಸಿರು ವಲಯವಾಗಿದ್ದು, ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವುಳ್ಳ 1383 ಜನ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೇವ್‌ಪಸ್ಲಿ: ದೇವಘಡ್ ವಿಭಾಗದ ಪರಿವಾರ ಉತ್ಪಾದನ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯಾದ

'ದೇವ್‌ಪಸ್ಲಿ'ಯು ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದ್ದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಜತೆಗೆ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯ 21ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2005ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಳ, ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ನೇರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರ

ಮೀನಾ ಬೆನ್ ಚುನಿಲಾಲ್ ದೇವೋರಾ 26 ವರ್ಷದ ಮಹಿಳೆ. ಆಕೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಆಕೆಗೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ 60 ಗುಂಟೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಆಕೆ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಜತೆಗೂಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ತೀರಾ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿಯು ತೀರಾ ಗಡುಸಾಗಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದರಾಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಲಭಿಸದೆ ಅವರು ಮರದ ಬುಡ್ಡೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದೈನಂದಿನ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಟ್ಟು (ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಅನ್ನದ ಗಂಜಿ)ವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. BAIF'ನ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನಾ ಮತ್ತು ಚುನಿಲಾಲ್ ಸಾಕಷ್ಟು ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಹುಳ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೀಗ ಮೀನಾ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಗಾ ಬಜಾವತ್ ಫಾಟ್ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಎಸ್‌ಎಚ್‌ಜಿ (ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡ)ಯಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಗಳನ್ನು ಕಡವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ತನ್ನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟು-ಕೊಂಡಿದ್ದು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇದೀಗ ಆಕೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಪತಿ ದೇವ್ ಪಸ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ದೇವ್‌ಪಸ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಖರೀದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಖರೀದಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವುದು ಆಕೆಗೆ ಖುಷಿ ಕೊಡುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಆಕೆಗೀಗ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾಹಿತಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಂಡದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಕೆಯೇಗ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪುಟ್ಟ ಕೈತೋಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಕೆಯ ಕುಟುಂಬದ ಆಹಾರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ, ರೋಟಿ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಿವೆ. ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 10ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಲಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೂ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮೀನಾ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಬೆಳೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ 50 ಸಾವಿರ ರೂಗಳನ್ನು ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ದವಸ, ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ನಿವ್ವಳ ಆಧಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ಕುಟುಂಬ ಸಂಭ್ರಮದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಟ್ಟದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುವುದಾಗಿದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಸಹಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಮತ್ತು ಷೇರುದಾರರಾಗಿ ಟಿಟಿಎಸ್‌ಡಿ ಯೋಜನೆ (5800)ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಫಲಾನುಭವ ಹೊಂದಿದ 5800 ಸದಸ್ಯರು ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ 13 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೇ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಕಾಸ ಸಮಿತಿ (ಜಿವಿಎಸ್) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ 13 ಗ್ರಾಮ ವಿಕಾಸ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. (ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶವಾದರೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ). ಹೀಗೆ ಹದಿನೈದು ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಸದಸ್ಯರ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನವು ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಕಾಸ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಕಾಸ ಸಮಿತಿಯು ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯರ ಬದಲಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಅದೇ ಗ್ರಾಮದ ವತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಒಮ್ಮತದ ಮೇರೆಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ದೇವಘಡ್ ಮಾಂಡವಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನಾವನನಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರ (ಎಎಸ್‌ಸಿ)ವನ್ನು ಆಧರಿಸಿತ್ತು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಸೇರಿತ್ತು. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮುಂದಾಯಿತು.

ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದಕರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನ ಸಂಬಂಧಿತ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅದಂದರೆ ಆಯಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ತಂಡಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಖರೀದಿಸಲಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ತಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಮುಗಿಬೀಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡಗಳಿಂದ ವಿತರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಳಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ದ್ವಿಗುಣವಾಯಿತು. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಋತುಮಾನ ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಬೀಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಪುಡಿಯ ಮಾರಾಟ, ಅರಿಷಿಣ ಪುಡಿ, ಹಪ್ಪಳಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಕೃಷಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವಿನಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿಯ ನಡುವಿನ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಂಬಂಧ, ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು ಸೇರಿತ್ತು. ಮಂಡಳಿಯು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಖರೀದಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಂಡವಾಳವೂ ಹೊರೆಯಾಗದೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಲವೂ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸುಭದ್ರತೆ

ಮಂಡಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸವಾಲಿನ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ತನ್ನ

ನೆಲೆಯನ್ನು ಸುಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದು. ಕಳೆದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಡಳಿಯು ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇಂದು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸೂಕ್ತ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಮೊದಲ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಡಳಿಯು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿತು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತು. ಆದಾಯ ಗಳಿಕೆ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಮೊತ್ತ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಗಳಷ್ಟಿತ್ತು. ಆರನೆಯ ವರ್ಷದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದರ ಮಟ್ಟ 91 ಲಕ್ಷ ರೂಗಳಷ್ಟಾಯಿತು. ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾದರೂ ಲಾಭಾಂಶದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭದಾಯಕವಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ಲಾಭವನ್ನು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ವಿವಿಧ ಹೂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಎಂತಹ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲವಾಯಿತು. ಎಂಟನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ಲಾಭವನ್ನು ವಿತರಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಮಂಡಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರ್ವ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ.

ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಸುಗೆ

ಸಾಕಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಅದರಲ್ಲೂ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ರೈತರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 5ರಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವು ಕಡಲೆಕಾಯಿ, ಸೋಯಾಬೀನ್ಸ್, ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ಇತರೆ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜತೆಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ಹಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವಿನ ಸೇತುವಾಗಿದೆ.

ರಚನಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ಋತುಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡಗಳು ಹುಳುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ

ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ತಾವು ಬೆಳೆದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇಂದು ರೈತರ ಮುಂದಿದೆ. ಮೂರು, ಐದು ಮತ್ತು ಆರನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಸೋಯಾಬೀನ್, ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಬೀಜ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸೂರತ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿತು. ಆರನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೂರತ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ತರಕಾರಿ ಮಳಿಗೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮುಂದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತಿತರ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಅಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಏಳನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾರಾಟಗಾರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನುಭವಗಳ ಸರಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಯಾನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿರುವ ಮಂಡಳಿ ಇಂದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸದಸ್ಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಯಶಸ್ಸಿನ ಸೋಪಾನವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರಣ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ಕೃಷಿ ಸಮುದಾಯವು ಗೆಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬವೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜಾನಖಾವುದಲ್ಲಿರುವ ತರಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೂಲಕ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ತರಕಾರಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿಲ್ಲ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶದ ಆಚೆಗೂ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ದೈನಂದಿನ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಉಳುಮೆಗಾಗಿ 3-4 ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಗೂ ಆಯಾ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿ ಐದರಿಂದ ಆರು ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಈ ಮೊತ್ತವು ಅಷ್ಟೇನು ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ಕಾಣಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭವು 4500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ವರಮಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂದು ರಚನಾತ್ಮಕ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ಲಾಭದ ಜತೆ ಜತೆಗೆ, ಇಡೀ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹ. ಈ ಮುನ್ನ

ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ತುಂಬಾ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಈಗ ಹಣದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು, ಸಹಕಾರಿಯ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಸಂಘಟಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಣ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ತಂಡಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮುನ್ನಡೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ನೋಟದಲ್ಲಿ

ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಕೇವಲ ಯೋಜನೆಗಳಷ್ಟೇ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಅದರಾಚೆ ನೆಟ್ಟದ್ದು, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗೀಯರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೇವಲ ಯೋಜನೆಯ ಫಲಾನುಭವ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸದೆ ಇಡೀ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯ ಪಾಲುದಾರರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವ ದೇವ್‌ಪಸ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಬೇಕಾದ ದೂರ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಮಂಡಳಿಯು ಸಂಘಟಿತ ಮಾರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಗತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೊಸ ಹೊಸ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ತನ್ನ ಸೇವೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರತ್ತ ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸವಾಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಕಲ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

■ **Raghendra Dubey, Arvind Patel and A K Chourasia**
BAIF-GRISERV Office 3rd Floor Indra Complex
Manjalpur, Vadodara, Gujarat 39004

E-mail: raghvendra124@gmail.com

■ **Meena Gokhale**
BAIF Development Research Foundation
BAIF Bhavan, National Highway no.4
Pune-411 058

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ, ಸಂಪುಟ 15, ಸಂಚಿಕೆ 2, ಜೂನ್ 2013

ಈ ಮಾಹಿತಿ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ಗಳೇ ನಮ್ಮ ಆಪ್ತ ಸಂಗಾತಿಗಳು. ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಸಾಗಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಣೆಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿವೆ; ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯತೊಡಗಿವೆ. ಬದಲಾವಣೆಯ ಯಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೈತರನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುರುಬರಿಗೆ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಯಿತು.

■ ನಿತ್ಯ ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿ ಘೋಷ್ಣೆ

ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆಯ ಸವಾಲು ಕುರಿಗಾಹಿಯೊಬ್ಬನ ಗೊಂದಲದ ಕಥೆ

ಖಾಂ ಡು ಕೊಲ್ವೆ ಒಬ್ಬ ಕುರಿಗಾಹಿ. ಕುರಿ ಸಾಕಣೆ ಈತನಿಗೆ ವಂಶಪಾರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಂದದ್ದು. ಇವನು ಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅನುಭವ ಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ನೋಡಿ ತಿಳಿದದ್ದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಂದೆ ಕುರಿ ಕಾಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನೂ ಕಲಿತ. ನವಜಾತ ಮರಿಗಳನ್ನು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಾಯಿಯಿಂದ ಕಲಿತ. ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮರಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡ. ಅಪ್ಪನೊಂದಿಗೆ ತೋಟದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುವ ಮೂಲಕ ಗಿಡ ಗಂಟೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಸೂರ್ಯ ನೆತ್ತಿಗೇರುವ ಮುನ್ನವೇ ಕುರಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸಲು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಖಾಂಡುವಿನ ಅನುಭವ ಯಾನದ ಒಂದಿಷ್ಟು ತುಣುಕುಗಳು. ಅದು ದೂರವಾಣಿ, ಟೀವಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಅವನ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಪಾಠಗಳು.

ಅಂದಹಾಗೆ ಖಾಂಡು ಕೊಲ್ವೆಯ ಕುಟುಂಬದವರು ಕುರಿ ಕಾಯುವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಂಡು ಕೊಲ್ವೆಯೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಕುರಿ ಸಾಗಣೆಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಕುರುಬ ಕುಟುಂಬಗಳೇ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಕುಟುಂಬಗಳು

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಖಾಂಡು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ. ಅವನಿಗೆ ಓದು ಅಥವಾ ಬರಹದ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದಷ್ಟೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕುರಿ ಕಾಯುವುದು ಅವರ ಮನೆತನದ ಚಾಕರಿ. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕುನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅದೇ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವನ ಹಿರಿಕರು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಅವರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಜಾಣ್ಮೆ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಹಾಡು, ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿಯ ತಲೆಗಳು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈಗಿನವರು ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಗುಚ್ಚವಿರುವ ಆಗಸದತ್ತ ಮುಖವರಳಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಹಾಗೆ ಈ ಸಮುದಾಯ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕ ಜ್ಞಾನವಲ್ಲ. ಅವರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕ ಅಥವಾ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ದಾಖಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತಲೆಮಾರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದದ್ದು. ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡದ್ದು. ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ, ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಅವರಿವರ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡದ್ದು. ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ, ಮನದಾಳದಲ್ಲಿ ಅವರು

ಇಷ್ಟ ಪಡುವ ಕುರಿಗಳಲ್ಲಿ, ನೇಯ್ಗೆ ಮಾಡುವ ಕಂಬಳಗಳಲ್ಲಿ, ವಾಸಮಾಡುವ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ.

ಖಾಂಡು ಅನಕ್ಷರಸ್ತನಾದರೂ ಅವನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಅವನ ದೊಡ್ಡ ಮಗನಿಗೆ ಓದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತಿತ್ತು. ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿರುಚಿಯಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿಗೂ ಸೇರಿದ. ಪದವೀಧರನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಓದಿನ ಅಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಅವನೆಂದೂ ಕುರಿ ಕಾಯವ ವೃತ್ತಿಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಖಾಂಡುವಿನ ಎರಡನೆಯ ಮಗನಿಗೆ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನು ಅಭಿರುಚಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನು ವಂಶಪಾರಂಪರ ಕಸುಬಾದ ಕುರಿ ಕಾಯುವಿಕೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅವನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಖಾಂಡುವಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ತಾನಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದ ಬಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಖಾಂಡುವಿನದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನುಭವ. ಸತತ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕುರಿ ಸಾಗಣಿಕೆಯಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನ ಎರಡನೆಯ ಮಗನ ಅನುಭವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದುದಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ತರಗತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟಿಗಷ್ಟೇ ಮೀಸಲಾದದ್ದು. ಸೂರ್ಯನ ಸೂರಿನ ಅಡಿಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಬದಲು ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ತಾರುಗಳುಳ್ಳ ಭಿತ್ತಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಷಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಾರುಕರ್ಪವಾದ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮುಖವರಳಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಖಾಂಡು! ಸುಡು ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಗೆ ಬೆದರಿ ಹುಣಸೆ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುಭವದ ಬುತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿಯನ್ನು ಖಾಂಡು ಎದುರಿಸಿದ್ದು ಹೀಗೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗಾಯಿತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೆಲ ಕುರಿಗಳು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದವು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆತಂಕ. ಖಾಂಡು ಮತ್ತವನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದರು. ಸಾವಿಗೀಡಾದ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಯಕೃತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮೀನಿನಾಕಾರದ ಮಚ್ಚೆಗಳು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಮಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಈ ಮುನ್ನ ನೋಡಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಚ್ಚೆಗಳು ಮೂಡಿರಬಹುದು ಎಂದು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಚಿಂತನ, ಮಂಥನ ನಡೆಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲ ಹಿರೀಕರು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಂಡಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಹಿರೀಕರ ಮಾತನ್ನೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದ ಸಮುದಾಯದವರು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಅಲೆದರು. ಸೋಜಿಗವೆಂದರೆ ಅವರ ಗಮನ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಯ ಹುಡುಕಾಟದತ್ತ ನೆಟ್ಟತ್ತೇ ಹೊರತು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಾವಿಗೀಡಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕುರಿಗಳತ್ತ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೆಷ್ಟೇ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸಿದರೂ ಅವರು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಏನೆಂದರೆ, ಅವರು ಹಿರೀಕರು

ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಕಂಡ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೂ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಿಗಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಬದಲಾದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರಸರಿಯತೊಡಗಿವೆ. ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿಯ ತಲೆಗಳು ಹುಲ್ಲು ಮೇಯಿಸುವ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿ ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದವು.

ಆದರೆ ಅವರ ಸೂಚನೆ ಖಾಂಡುವಿನ ಎರಡನೆಯ ಮಗನಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನದೋ ಪುಸ್ತಕ ಜ್ಞಾನ. ಈ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು. ಸರಿ, ಶಿಬಿರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದಂತೆ ಹುಳುಗಳ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕುವ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡು ತಂದ. ಅವನ ಮಾತಿನಂತೆ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಆಗತಾನೇ ಗರ್ಭಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಅದೇ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಯಕೃತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮೂಡುವ ಮಚ್ಚೆ ನಿವಾರಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆದದ್ದೇ ಬೇರೆ. ಔಷಧ ಬಳಸಿದ ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಗರ್ಭಪಾತವಾಯಿತು. ಇದೇನಿದು ಸೋಜಿಗ? ಹುಳಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಔಷಧಿಗೂ ಕುರಿಗಳ ಗರ್ಭಪಾತಕ್ಕೂ ಎತ್ತರೀಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವೆ? ಯಾರಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು.

ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಆ ಔಷಧದ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿದ ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದರೂ ಖಾಂಡುವಿನ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರ ಔಷಧಿ ಬಳಕೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೌದು, ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಆಧುನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಆಗುವ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಿಂತ ತೊಂದರೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಪ್ರಮಾದದ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕುರಿಗಳು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹೌದು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರಿಗೆ ಇಂದು ಕುರಿ ಆರೈಕೆಯ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದೇ ಇಂದು ಕುರುಬರು ತಮ್ಮ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲೆಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಕುರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಜನಿಸಿದ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕುರಿ ಸಾಕಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಾದರೂ ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಕಬೇಕು.

‘ಸ್ವಾಮಿ! ಅವರಿಗೇನು ಕೂತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಕೇಳುವವರಾರು?’ ಎನ್ನುವುದು ಖಾಂಡುವಿನ ಮೊಂಡು ವಾದ. ಹೊಸ ತಳಿಯ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇವನ್ನು ಉಂಡ ಕುರಿಗಳು ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿವೆ. ಹೀಗೆ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾದ ಕುರಿಗಳ ಸಂಕಟವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ವೈದ್ಯರ ತಂಡವೂ ಹರಸಾಹಸ ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಗೊಂದಲದ ಗೂಡಲ್ಲೇ ಕುರಿಗಳು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕೊಪಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗುವಂತಾಯಿತು. ವೈದ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರಕಾರ ಇದೊಂದು ಬಗೆಯ ಅಪರೂಪದ ಕಾಯಿಲೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಂಡು ತಳಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಬದಲು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಹುಳುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಕೊಡುವ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ವೈದ್ಯರು ಕುರುಬರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದರು.

ಬಹಳಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶೀಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ವಸ್ತು, ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ತಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅನುಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲೇ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹರಸಾಹಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾವು ಏನೇ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಮುನ್ನ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ಸೂಚನೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಗಮನಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಕುರಿ ಕಾಯಿಸಲು ವಲಸಿಗರಾಗಿ ಬರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಜೀವನಾಧರವಾದ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಕಾಡುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಯಬೇಕಿತ್ತು. ಅಯ್ಯೋ ಬಿಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಲೆಯಾಡಿಸುವ ಬದಲು ವಿಷಯದ ಗಂಭೀರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಕುರಿಗಳೇನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸಾವಿಗೀಡಾದರೆ ಅದರ ಹೊಣೆ ಹೊರುವವರಾದರೂ ಯಾರು? ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಖಾಂಡು ಅವರ ಚಿಂತನೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದಿತ್ತು. ಕೀಟನಾಶಕಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಕಾರಕ ಅಂಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಂತ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಟವಲ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಮುದುಕನ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು? ಎನ್ನುವುದು ಖಾಂಡುವಿನ ಆಲೋಚನಾ ಸರಣಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಖಾಂಡುವಿನ ಎರಡನೆಯ ಮಗ ಗ್ಯಾಜೆಟ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ವಿದ್ಯುತ್ ಚಾಲಿತ ಉಳುಮೆ ಯಂತ್ರ, ಮೋಟಾರು ಸೈಕಲ್, ಮೊಬೈಲ್ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಪರಿಕರಗಳು ತನ್ನದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ವಿಷಯಜ್ಞಾನ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಅಕ್ಸೆಸ್ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲೊಂದು ಮಾತು, ಸ್ಥಳೀಯ ಕಛೇರಿಗಳೇನೋ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಿರು ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಗ್ಯಾಜೆಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ರವಾನಿಸುತ್ತಿವೆ. ದಿನನಿತ್ಯವೂ ಅದೇಷ್ಟೋ ಸಂದೇಶಗಳು ಮೂಡಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸ್ಮರಣಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದೆಷ್ಟು? ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಅದೇಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳು, ಸಂದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ನೆನಪಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತವೆ?

ಆಧುನಿಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಾದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಹಿರೀಕರ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರೆಂದು ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ, ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ತಾವು ನಡೆದುಬಂದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ದೇವರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವ ಬೆದರಿಕೆಯ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಒಟ್ಟಾರೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬಲವಂತವಾಗಿಯಾದರೂ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರೆಂದೂ ಸುತ್ತಣ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅವಮಾನವಾಗುವಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದ ನಂತರವಷ್ಟೇ ಅವರು ವಲಸೆ

ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಖಾಂಡುವಿನ ಮಗ ಮತ್ತವನ ಸ್ನೇಹಿತರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹಿರೀಕರು ನಗೆಪಾಟಲಿನ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಹಿರೀಕರು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕರು, ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದ ಅನಾಗರೀಕರು ಮತ್ತು ಮೂರ್ಖರು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವುದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ? ಯಾವುದು ಆಧುನಿಕತೆ? ಯಾವುದು ತಿಳುವಳಿಕೆ? ಯಾವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ? ಔಷಧೀಯ ಗುಣವುಳ್ಳ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಯಕ್ಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿರುವ ಮಜ್ಜೆಗಳು ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯೋ ಅಥವಾ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಹುಲ್ಲು, ಸಸ್ಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದೋ?

ಒಂದು ಸಂಗತಿ. ಇಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶೀಶೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹೌದು, ಎಲ್ಲೇ ನೋಡಿದರೂ ಜನ ವಾತಾವರಣ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ವಾತಾವರಣ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಯಾವಾಗ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಕೆಲವೊಂದು ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಕುರುಬರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲೇನಿದೆ? ಹೌದು, ಬದಲಾದ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಹಾಗಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಖಾಂಡು ಅಂಥವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯ ಕಾರಣವೂ ಅದುವೇ ಆಗಿದೆ.

ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲವೆಲ್ಲಿದೆ?

ಖಾಂಡುವಿನಂತಹ ಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕುರಿಸಾಗಣೆದಾರರು, ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಸಾಧಾರಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಆಧಾರಿತ ಆಧುನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಯುಗದತ್ತ ಹೊರಳಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಆಳವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅದೇಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೇ ಬಾರದಂತೆ ಅದೇಷ್ಟೋ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ನಡುವೆ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ರೈತರು ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳು ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿವೆ. ದಿನಕ್ರಮೇಣ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬೀಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲವೆಲ್ಲಿದೆ?

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಪೋಷಣೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೇರೂರಿದೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಮುನ್ನ ಮಾಹಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತುಂಬಾ ತಡವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು ಉಳಿದ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವಿಂದು ಬದಲಾವಣೆಯ ಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಸಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಒಂದು ಮೌಸ್ ಬಟನ್ ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಇಡೀ ಮಾಹಿತಿ ಲೋಕವೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗಂತ ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ

ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಮತ್ತು ಕುರಿಗಾಹಿಗಳು ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು, ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ

ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಮ್ಮ ರೈತ ಸಮುದಾಯ ಬದುಕು ಸವೆಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣವೂ ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಆಗಬೇಕಿದೆ. ಆದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ರೈತರು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದೇ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾಹಿತಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮೂಲ

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ರೇಡಿಯೋ, ಟೀವಿ, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಮೊಬೈಲ್ ಸಂದೇಶಗಳು ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೇನೋ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶೀಲ ಕೆಲಸಗಾರರ, ಎನ್‌ಜಿಒಗಳ, ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಎಲ್ಲವೂ ರೈತರಿಗೆ ತಲುಪಿದೆ, ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಾಗರದಂತೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಂಬಲರ್ಹವಾದದ್ದು, ಯಾವುದನ್ನು ನಂಬಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾಹಿತಿಯ ಹರಿವು

ಮಾಹಿತಿಯ ಹರಿವು ಬಹುತೇಕ ಏಕಮುಖವಾಗಿದೆ. ಅದು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಅಥವಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಾಯಕನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಸಂದೇಶಗಳು ಸಂದೇಶವಾಹಕನ

ಮೂಲಕವೇ ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸಂದೇಶ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವಾಗ ಅದೆಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಸೋರಿಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಅದರಲ್ಲೂ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅದೆಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಭಾರೀ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಫಲಿತಾಂಶ ಮಾತ್ರ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಪರಾಸವಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೇನು?

ಬದಲಾವಣೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ವಿಷಯ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನೋಟ ಮೂಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಳಾಗುವ ಮುನ್ನ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಹೌದು, ಬದಲಾದ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಹದಗೆಟ್ಟ ವಾತಾವರಣ ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆಯೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಬದಲಾವಣೆ ಬಯಸಿದರೂ ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಇರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಯಾವು ಆಧುನಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಬಲ್ಲವು, ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೋಧಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವತ್ತ ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳು ಹರಿಯಬೇಕು. ಅಂತಹ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿದ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಏರಿಳಿತದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರುತ್ಥಾನ

ನಾವಿಂದು ಕ್ಲೌಡ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶೈತ್ಯಾಗಾರದವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಬಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅಂದರೆ ವಸ್ತು, ವಿಷಯ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪುನರುತ್ಥಾನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಹಿತಿ ಕುರಿತಾದಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡೊಮೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಾಧಕ, ಬಾಧಕ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮಗೆ ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದಲೇ ಅವರು ರೈತ ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ನಾವು ಮುಂದಾಗಬೇಕು.

ತರಬೇತಿ ವಿಧಾನಗಳ ಪುನರವಲೋಕನ

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕಲಿಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿವೆ. ಆದರಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣ ಕಾರ್ಯ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಿದೆ. ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಅದು ಮುಟ್ಟುವ ಬಗೆಯತ್ತಲೂ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಾವು ರೂಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತಾಪಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಆ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಅದೇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ಏನಾದರೂ ತರಬೇತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ತರಬೇತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಯಿಸುವ ಸಮಯವೆಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇರಬೇಕು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅರಿವು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯದ ಮೂಲಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಕುರಿತಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ, ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತೊಂದರೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಮಾಹಿತಿ ಹರಿವಿನ ಮರುನಿರ್ದೇಶನ

ಮಾಹಿತಿ ಹರಿವು ಹತ್ತಾರು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ ವರ್ಕರ್ (ಸಂದೇಶವಾಹಕರು)ಗಳು ಬದಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏಜೆಂಟರಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ

ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಿಂದ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ವಿಪರ್ಯಾಯವೆಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತವೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂದೇಶವಾಹಕರು ಸಮುದಾಯ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಾಯಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಸೇತುವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ರೈತರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಕುರಿತ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ದಾಖಲಾತಿ, ತಳಿಯ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯತೆ, ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ನಿರ್ವಹಣಾ ಪರಿಪಾಠ ಮತ್ತಿತರ ವಿಷಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ಅವರನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬೀಸಿದಷ್ಟೂ ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟು ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಖಾಂಡುವಿನಂತೆ, ಕುರುಬರು ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಂತೆ ತಾವೂ ಬಾಗುತ್ತಾರೆ; ಬದಲಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಇಚ್ಛೆಗಿಂತ ಗಾಳಿ ತನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಭಯದಿಂದ. ಆದರೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಹಾನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂಥಾ ಸಮಗ್ರ ಜ್ಞಾನವು ಅವರನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೇ ಇಡುತ್ತದೆ.

■ Nitya Sambamurti Ghotge

ANTHRA
F, Lantana Gardens
NDA Road
Bavdhan
Pune 411021
Maharashtra, India

E-mail: anthra.pune@gmail.com

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ, ಸಂಪುಟ 15, ಸಂಚಿಕೆ 3, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2013

ರೈತನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಜಗದಗಲ ಮನ್ನಣೆ

■ ಟಿ.ಜಿ.ಜೀಮ್ಸ್

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಏಲಕ್ಕಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇನೋ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಕರ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಏನೋ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿನೂತನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕಿಗೆ ಹೊಳಪೂಡುವ ಯಂತ್ರವೂ (ಏಲಕ್ಕಿ ಪಾಲಿಶಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್) ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಬಹಳಷ್ಟು ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಂತಗಳಿವೆ; ತೊಳೆಯುವುದು, ಒಣಗಿಸುವುದು, ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು - ಹೀಗೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡಬೇಕು. ಶೇಕಡ 70ರಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಾರರು ಈ ಹಂತದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ. ಅದು ಸಹ ಸರಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಿಸಿಗಾಳಿಯಿಂದ ಒಣಗಿಸಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಹೂವಿನ ಭಾಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಧೂಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರೇ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಯೂರಿ ತಂತಿಯ ಬಲೆಯನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಏಲಕ್ಕಿಗೆ ಆನಿಸಿ ಹಿಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೈಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ತಗಲುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು. ಇದೊಂದು ಬಗೆಯಾದರೆ, ಏಲಕ್ಕಿಗೆ ಪಾಲಿಶ್ ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಅಧಿಕ ಧೂಳು ಅಲರ್ಜಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ರೈತನ ಸಂಶೋಧನೆ

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೊಂದು ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಳ ಮಾಡಿದ ಹಿರಿಮೆ ಥಾಮಸ್‌ರದ್ದು. ಎನ್.ಜಿ. ಥಾಮಸ್ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಇಡುಕ್ಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುಲಿಯನ್‌ಮಾಳಾದವರು. ಇವರ ತಂದೆಯೂ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಾರರು. ಥಾಮಸ್ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ತಂದೆ ಮೂರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದ ಏಲಕ್ಕಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸೋಜಿಗವೆಂದರೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ಕೆಲಸವೇ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆಯ ಪರಿಪಾಟಲನ್ನು ಕಂಡ ಥಾಮಸ್ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೊಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗ ಹುಡುಕುವ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅವರ ಆಲೋಚನಾ ಥಾಟಿ ಸಾಗಿದ್ದಾಗ ಮೊದಲು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದೇ ಜೇನುತುಪ್ಪ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ. ಜೇನುತುಪ್ಪ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರದ

ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ತುಂಬಾ ಸರಳ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುತ್ತುವ ಡ್ರಮ್ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತಿರುವ ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಡ್ರಮ್ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಜೇನು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಜೇನು ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಜೇಮ್ಸ್ ಥಾಮಸ್‌ರಿಗೆ ಈ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಸರಿ ಅವರು ಈ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು.

ಮೊದಲು ಅವರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಏಲಕ್ಕಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಐದು ಕೆ.ಜಿ.ಯಷ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಕೈಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಯಂತ್ರದೊಳಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ತಿರುಗಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಂತನೆಯ ನಂತರ ಥಾಮಸ್ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಏಲಕ್ಕಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಹೀಗೊಮ್ಮೆ ಕೇವಲ ಅರ್ಧ ಕೆಜಿಯಷ್ಟು ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಸೋಜಿಗವೆನ್ನುವಂತೆ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿದ ಫಲಿತಾಂಶ ದೊರಕಿತ್ತು. ಸುತ್ತುವ ಡ್ರಮ್‌ನ ಒಳಮೈ ಮತ್ತು ಮರದ ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಏಲಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಒತ್ತಡ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಯಶಸ್ಸು ದೊರಕಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವಿಧಾನ ಥಾಮಸ್‌ರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅವರೊಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೂ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೆಲಸಗಾರನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದರು. ಜೇನುತುಪ್ಪ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ತಿರುಗುವ ಡ್ರಮ್‌ಗೆ ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವ ಬದಲು ಅದನ್ನು ಡ್ರಮ್ ಸುತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಶಾಫ್ಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಡ್ರಮ್‌ಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಥಾಮಸ್ ಅದನ್ನು ಸಮತಟ್ಟಾಗಿ ಇಟ್ಟರು. ಡ್ರಮ್‌ನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಂತಿ ಬಲೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಬಗೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದಿಂದ ಥಾಮಸ್ 100 ಕೆಜಿಯಷ್ಟು ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಏಲಕ್ಕಿ ಹೊಳಪು ಯಂತ್ರ ಬೆಳೆದ ಬಗೆ

1992-93	ಯಂತ್ರದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಬಂತು, ಚೀನು ಹುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಸುಧಾರಣೆಯಾಯಿತು.
1994	ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಯಿತು, ನಂತರ ರೈತರ ಎದುರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಸಾಂಬರು ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿನೀಡಿದರು. ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು, ಸ್ಟ್ರೈಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಹೊರತರುತ್ತಿರುವ ಸ್ಟ್ರೈಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮ್ಯಾಜೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು.
1995	ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಏಲಕ್ಕಿ ಹೊಳಪು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ಟ್ರೈಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳಪು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ರೈತರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟರು. ಅವರ ಸಾಧನೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸಿತು. ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಚಾರವೂ ಲಭಿಸಿತು.
1995-96	ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಯಂತ್ರೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಚಾಲನೆ. 25ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಯಂತ್ರಗಳ ಮಾರಾಟ. ಇವರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಮಿಕನೊಬ್ಬ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆದ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ.
1996-97	ಇಡುಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅವರಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿ ಕೊಡಲಾಗದೆ ಯಂತ್ರ ಸಂಶೋಧಕ ತನ್ನ ಘಟಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾಯಿತು.
1996-97	ಇಡುಕಿ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕುಂಭಂನ ಸಮೀಪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 40ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಏಲಕ್ಕಿ ಹೊಳಪು ಯಂತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಘಟಕಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡವು. ಇಡುಕಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ ಕುಂಭಂ ಆಗಿತ್ತು.
1996-98	ಸಂಶೋಧಕನ ಪಾತ್ರವಿಲ್ಲದೇ ಇತರೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು.
1998-2010	ಗ್ರಾಹಕರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಈ ಘಟಕಗಳು ತಮ್ಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಧೂಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಸ್ ಫ್ಯಾನ್, ಮರದ ಬ್ಲೇಡ್‌ಗಳಿಗೆ ರಬ್ಬರ್ ಹೊದಿಕೆ ಅದರಿದಾಗಿ ಸರಾಗ ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಜರಡಿಯ ಅಳವಡಿಕೆ, ಧೂಳು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಟ್ರೇ ಜೋಡಣೆ ಮತ್ತಿತರ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಯಂತ್ರದ ಭಾಗವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಲಭಿಸಿತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಯಂತ್ರದ ಹೊರನೋಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯಾದವು. ಆದರೆ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಿಂದಲೇ ತಿರುಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ 0.5 ಅಶ್ವಶಕ್ತಿಯ ಮೋಟಾರನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. 1994ರಲ್ಲಿ ಥಾಮಸ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಏಲಕ್ಕಿ ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 10 ರಿಂದ 15 ಕೆ.ಜಿ.ಯಷ್ಟು ಏಲಕ್ಕಿಗೆ ಹೊಳಪು (ಪಾಲಿಶ್) ಕೊಡಲು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಂದೇ ಮೂವರು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಐದು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲೇ ಪಾಲಿಶ್ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಜಗದಗಲ ಜನಪ್ರಿಯ

ಥಾಮಸ್ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಶ್ರುತಿ ಬೇರೆ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ತಲುಪಬೇಕೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದರು. ಇತರೆ ರೈತ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಅವರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಯಂತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡವರು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ, ತಮಗೂ ಅಂತಹದೊಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಆಗ್ರಹಿಸಿದರು.

ಇದಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದಲ್ಲೇ ಥಾಮಸ್ ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮಂಡಳಿ ಕಛೇರಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ

ಈ ಯಂತ್ರದ ನೆರವಿನಿಂದ 10 ರಿಂದ 15 ಕೆಜಿ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲೇ ಪಾಲಿಷ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಅನಗತ್ಯ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಥಾಮಸ್‌ರ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಆ ಯಂತ್ರಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಅದೇ ಕಾರ್ಪಾಲ್ (ಏಲಕ್ಕಿ ಹೊಳಪು ಯಂತ್ರ).

ಹೀಗೆ ಥಾಮಸ್ ಸಂಶೋಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಪಾಲ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದವು. ಸಾಂಬರು ಮಂಡಳಿ ಥಾಮಸ್‌ರ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಂಡಳಿಯ ಜನಪ್ರಿಯ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ 'ಸ್ಟ್ರೈಸ್ ಇಂಡಿಯಾ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೂ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕೊಟ್ಟವು. ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಭಾರೀ ಬೇಡಿಕೆ ಕಂಡು ಥಾಮಸ್ ನಿಬ್ಬರಗಾದರು. ಹೀಗೆ ಯಂತ್ರದ ಸುದ್ದಿ ಕೃಷಿಕ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಡುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಪ್ರತಿ ವಾರ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ನೂರು ರೈತರಾದರೂ ಥಾಮಸ್‌ರ ತೋಟಕ್ಕೆ

ಏಲಕ್ಕಿ ಪಾಲಿಪಿಂಗ್ ಯಂತ್ರದೊಡನೆ ಥಾಮಸ್.

ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಸಾ ಪದಾರ್ಥ ಮಂಡಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತು. ಈ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಥಾಮಸ್ ಯಂತ್ರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು 50ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದವರಿಗಂದೇ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರದ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಸಾಂಬರು ಮಂಡಳಿ ಥಾಮಸ್‌ರ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಥಾಮಸ್‌ರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಂತೂ ಥಾಮಸ್‌ರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

ಅನಂತರ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಯಂತ್ರಕರ್ಮಿಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಯಂತ್ರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಮೊದಲಿಗೆ 25 ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ತಲಾ 5,200ರೂಗಳಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಇದಾದ ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಈ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ಗಳು ಆಧುನಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸಲು ಥಾಮಸ್‌ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಥಾಮಸ್ ಯಂತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದರು. ಬದಲಿಗೆ ಇತರೆ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು. ಇದಾದ 2-3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಏಲಕ್ಕಿ ಹೊಳಪು ಯಂತ್ರ ತಯಾರಿಸುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಘಟಕಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಸುಮಾರು ಐದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ, ಏಲಕ್ಕಿ ಹೊಳಪು ಯಂತ್ರ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು.

ಸುಮಾರು 10 ರಿಂದ 13 ವರ್ಷದೊಳಗೆ (ಅಂದರೆ 1995 ರಿಂದ 2008ರೊಳಗೆ) ಯಂತ್ರದ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಯಂತ್ರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ಅಳವಡಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಯಂತ್ರದ ಮೂಲ

ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಧೂಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಸ್‌ ಫ್ಯಾನ್ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮರದ ಬ್ಲೇಡ್‌ಗಳಿಗೆ ರಬ್ಬರ್ ಲೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸುತ್ತುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಟ್ರೇಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಧೂಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಂತ್ರದ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಯಂತ್ರದ ಬಾಹ್ಯನೋಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಇಂದು, ಏಲಕ್ಕಿ ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸುಧಾರಿತ ಮಾದರಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಥಾಮಸ್ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಥಾಮಸ್ ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಪೇಟೆಂಟ್ (ಹಕ್ಕುಪತ್ರ) ಪಡೆಯದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗಿದೆ. ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಸಂತ್ರಸ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪುಟ್ಟ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಸಾಂಬರು ಮಂಡಳಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಸಮುದಾಯದವರು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ಸಂತೋಷ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

■ T J James
Director, Innoaction India
Innoaction India, Aaz complex, Calvary Junction
Poothole, Thrissur-680004, Kerala

Website: www.innoaction.net

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ
ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ, ಸಂಪುಟ 15, ಸಂಚಿಕೆ 4, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2013